

Sacerdots numeraris o agregats: perquè els altres “es llueixin”

Els sacerdots incardinats en la Prelatura de l'Opus Dei: una missió de servei dedicada a promoure la santedat i l'apostolat dels altres membres de l'Obra i de les persones que participen en les activitats de l'Opus Dei.

17/07/2024

L'aventura dels dotze apòstols havia començat quan van veure que convertia l'aigua en vi durant un casament. Més tard el van veure perdonar els pecadors i imposar les mans sobre els malalts. Van col·laborar activament per donar menjar a la multitud i van escoltar el discurs del pa de vida. La misericòrdia per totes les persones va ser una lliçó diària per a aquell grup que Jesús havia escollit d'entre els seus seguidors, homes i dones que l'acompanyaven entusiasmats.

Al cap de tres anys, els apòstols arribaven a Jerusalem per a la Pasqua. Portaven amb ells la preciosa experiència de tot aquell temps de convivència propera amb el Senyor, però la seva fe encara era immadura: els faltava la lliçó de la creu i la contemplació del Ressuscitat. Aquells dies, al Cenacle, Jesús instituiria l'Eucaristia davant dels seus ulls. I allà mateix, en

aquella sala, els consagraria
sacerdots, perquè perpetuessin el seu
sacrifici d'amor al llarg dels segles.

«Feu això, que és el meu
memorial» (Lc 22, 19): aquestes
paraules, que van quedar gravades
amb foc als seus cors, han arribat
amb tota la seva força fins a
nosaltres. Des d'aquell moment, i
obeint aquest mandat, els sacerdots
les repeteixen amb admiració i
gratitud en la celebració eucarística.
Jesús deixa el que és més sant —el
seu cos i la seva sang— en mans
d'uns homes normals, i els envia per
lligar i deslligar a la terra, exercint la
seva funció sacerdotal en favor dels
homes (cf. Mt 16, 19). Per voluntat de
Crist, aquest sacerdoci ministerial és
una realitat essencial: sense ell no hi
hauria Església.

**Sacerdots amb el carisma del 2
d'octubre^[1]**
—

Fem ara un salt en el temps des del Jerusalem del segle i fins al Madrid del segle xx. L'Opus Dei està en els seus primers compassos, i sant Josepmaria comparteix aquest carisma naixent amb alguns sacerdots diocesans amics, als quals demana col·laboració per a les tasques que està construint.

Tanmateix, la majoria d'aquells bons sacerdots no arribaran a fer seva la llum que Déu ha lliurat a sant Josepmaria, i amb el temps es desvincularan de les seves activitats.

^[2] És llavors quan el fundador comprèn que els sacerdots que aquesta família necessita amb una dedicació plena han de sortir d'entre els laics que s'anaven incorporant i vivint aquella vocació. Aviat comença a preguntar a alguns d'aquests si estan lliurement disposats a plantejar-se la crida de Déu al sacerdoci, per servir d'una manera nova la família que acaba de néixer. Anys després, el 1943, sant

Josepmaria rebrà una llum que resoldrà la manera d'incardinar-los en l'Obra; i, a partir del 1944, començaran a rebre l'ordenació sacerdotal numeraris fidels en grups més o menys nombrosos. Unes dècades més tard, després de la mort de sant Josepmaria, amb el beat Àlvar al capdavant de l'Opus Dei, també rebran l'ordenació per primera vegada alguns agregats.

Sant Josepmaria va escriure tres cartes per als seus fills sacerdots, en les quals desgrana els trets específics del sacerdoci d'aquests numeraris i agregats en l'Obra.^[3] Quan va començar a escriure la tercera d'aquestes cartes, el 1956, havien transcorregut tretze anys des de l'ordenació dels tres primers, Àlvar del Portillo, José Luis Múzquiz i José María Hernández Garnica, i ja s'havien ordenat sacerdots més de 150 numeraris. En aquests documents trobem resposta a les

qüestions més importants: quina és la seva identitat específica, quina és la seva missió pastoral i, finalment, quin estil de vida tenen, atesa la seva vocació a l'Opus Dei.

Tot canvia i no canvia res

Des de ben abans de discernir la seva possible crida al sacerdocí, els numeraris i agregats ja han abraçat el do del celibat en acollir la seva vocació. Fins a la seva ordenació, la crida divina els ha portat a imitar la vida oculta de Crist: anys de treball intens i evangelització. Cristians corrents, com tots a l'Obra, intenten viure amb veritable ànima sacerdotal: ofereixen a Déu tota la seva existència com a ofrena viva, santa, agradable a ell (cf. *Rm* 12, 1), comunicant la vida de Crist a tants amics i coneguts. Què significa, llavors, el sacerdocí per a aquests homes celibataris que, durant anys,

han intentat viure com a apòstols als seus llocs de feina?

D'una banda, tot canvia, perquè la transformació que obra el sagrament és radical. L'ordenació sacerdotal dona un nou sentit a les seves vides, els converteix en ministres dels misteris de Déu (cf. *1 Co* 4, 1); els revesteix d'una nova manera de ser i de situar-se al món, encarnant l'únic sacerdocí de Jesucrist (cf. *He* 5, 1). Són ordenats, en paraules de sant Josepmaria, «per tal de ser, ni més ni menys, *sacerdots-sacerdots*, sacerdots cent per cent».^[4]

Tanmateix, al mateix temps que *tot canvia*, *no canvia res* del que és essencial de la seva vocació a l'Obra. En tot cas, el lliurament a Crist i el seu compromís amb l'Església es reafirmen. Per això, els numeraris i agregats que són cridats al sacerdocí en l'Obra no pateixen «una *crisi d'identitat*; la seva vocació a l'Opus Dei es manté inalterada i íntegra».^[5]

Des de la seva època de seminarista, sant Josepmaria va entendre la identitat del sacerdot com un servei. «Només volem servir»:^[6] aquesta va ser l'experiència de la seva vida. El 1930, al cap de pocs anys d'haver estat ordenat sacerdot, una persona li va preguntar per detalls de la seva futura *carrera sacerdotal*. Sant Josepmaria va escriure per a si mateix aquesta anotació: «El sacerdoci —li vaig dir— no és una carrera, és un apostolat! —Així ho sento. I ho he volgut posar en aquestes notes, perquè, amb l'ajuda del Senyor, no n'oblidi mai la diferència».^[7] A la carta esmentada abans, datada del 1956, sant Josepmaria destacava aquest anhel des de la primera línia: «Us heu ordenat, fills meus sacerdots, per servir. Deixeu-me que comenci amb el record que la vostra missió sacerdotal és una missió de servei. Us conec, i sé que aquesta paraula —servir— resumeix els vostres afanys,

tota la vostra vida, i és el vostre orgull i el meu consol».^[8] L'horitzó vital del sacerdot és, en fi, repetir el que Jesús va fer a l'Última Cena: agenollar-se als peus dels seus amics.

Agenollar-se per ajudar els laics en la seva vocació

Pedro Casciaro recorda com un dia sant Josepmaria el va convidar a agafar-se un temps per discernir la crida al sacerdocí. Quan va decidir que, efectivament, aquest camí podia ser per a ell, explica com, agenollat al seu costat a l'oratori de la casa on estaven, el fundador de l'Opus Dei va assenyalar la catifa vermella col·locada als peus de l'altar i li va dir: «El sacerdot ha de ser com aquesta catifa; sobre ella es consagra el Cos del Senyor; és a l'altar, sí, però hi és per servir; més encara, hi és perquè els altres trepitgin tou, i ja ho veus, no es queixa, no protesta... Entens quin és el servei del sacerdot?

Ja veuràs que més endavant, en la teva vida, reflexionaràs sobre això».

[9]

En el cas del sacerdot numerari o agregat, el contingut fonamental d'aquest servei consisteix a posar-se a disposició de les seves germanes i els seus germans —agenollar-se!— per ajudar-los a dur a terme la seva missió. El nou lloc que el sacerdot ocupa a l'Obra cristal·litza com un servei a la santedat i a l'apostolat dels altres i, per això, també com una custòdia de la unitat que els fa possibles. Qui es fixa en una catifa? Qui evita fer-la servir quan la seva raó de ser és precisament que els altres se sentin còmodes i quedin a l'empara del fred del terra? Com una bona catifa que reposa amb discreció, el sacerdot de l'Obra es manté a gust en un segon pla, perquè sap que deixant brillar els seus germans laics ell és més eficaç: així compleix la seva missió. Com

aconsellava el prelat de l'Opus Dei als seus fills sacerdots: «Que el protagonisme i la brillantor de la vostra vida siguin els de Jesucrist, i que brillin en tot cas les vostres germanes i els vostres germans».^[10]_____

Aquest desig de servei es plasma en molts detalls. És normal a l'Obra que el sacerdot no es deixi servir pel fet de ser sacerdot, sinó que sigui un més entre els seus germans laics.^[11]_____

Més encara, se sent amb «més obligació que els altres»^[12]_____ de servir amb alegria, i aquesta actitud evita qualsevol rastre possible de clericalisme en l'estil de vida de les persones de l'Opus Dei.

Quatre tasques d'una missió

Tornem ara a l'escena del Cenacle per fixar-nos en el comportament de Jesús: contemplem com exerceix l'únic sacerdoti, del qual tots els altres sacerdots participen. El Mestre s'agenolla i agafa un rentamans per

netejar els peus dels seus amics caminants. Els mulla amb aigua, els frega per treure'ls la pols i els eixuga amb la tovallola que s'ha cenyit a la cintura. Fa tot això amb calma, com si no hi hagués res més important per fer en aquell moment; o millor: *perquè* no hi ha res més important. De la mateixa manera, el sacerdot s'agenolla perquè vol ajudar els seus germans a ser sants. Però, com ho fa concretament per cuidar-los? Quines tasques sacerdotals ha de fer? Quina és la seva missió específica?

«Juntament amb el que és propi del ministeri sacerdotal de l'Església — que té el seu centre en l'Eucaristia—, els sacerdots de la Prelatura es dediquen principalment al servei ministerial dels altres fidels [de l'Obra] i a l'atenció sacerdotal de les seves activitats apostòliques».^[13]—

Aquesta és la missió que han rebut de l'Església: vivificar, amb el seu sacerdoci, aquesta petita família dins

del poble de Déu. Això vol dir, d'una banda, que la seva configuració amb Crist sacerdot demana viure personalment el carisma, per transmetre'l amb la fidelitat més gran possible: serveix més eficaçment aquell sacerdot que millor vulgui encarnar l'esperit de l'Opus Dei. A més, el seu sacerdoci està principalment al servei de la santedat dels membres de l'Obra, majoritàriament laics, dels socis de la Societat Sacerdotal de la Santa Creu i dels qui participen en les seves activitats apostòliques.

Com és lògic, la dedicació habitual a aquestes tasques no limita l'exercici del seu sacerdoci, tot i que sens dubte l'orienta, perquè és la raó de ser del seu ministeri. Qualsevol altra labor sacerdotal, per molt important que sembli, és secundària, ja que està subordinada a la missió per a la qual ha rebut l'ordenació. «Concretament —afegeix el Pare, puntualitzant

encara més aquesta tasca—, per la peculiar missió pastoral de la Prelatura, s'ocupen sobretot de la celebració dels sagraments de l'Eucaristia i de la Penitència, de la predicació de la Paraula de Déu, de la direcció espiritual i d'una extensa tasca de formació doctrinal».^[14]

Vegem amb una mica més de deteniment aquestes quatre tasques de la seva missió.

En primer lloc, els sacerdots numeraris o agregats vivifiquen l'Obra a través de la celebració dels sagraments, particularment l'Eucaristia i la Penitència: els sagraments del dia a dia, els que acompanyen la vida quotidiana del cristià. La celebració diària de la santa Missa constitueix la tasca fonamental del sacerdot: és la font de la qual brolla tota la força de Déu. Com va escriure sant Joan Pau II, «l'Església viu de l'Eucaristia. Aquesta veritat no expressa solament

una experiència quotidiana de fe, sinó que sintetitza el nucli del misteri de l'Església.^[15] I quan un sacerdot viu realment de l'Eucaristia, es nota en la seva vida i al seu voltant, en fruits de santedat i d'impuls apostòlic.

Els sacerdots de l'Obra també dediquen moltes hores al sagrament de la Penitència. Sant Josepmaria desitjava que escoltar confessions fos per als seus fills «passió dominant i exercici gustós».^[16] Amb la pràctica pietosa de la confessió aprenem «a tenir més dolor i, per tant, més amor».^[17] El sacerdot té totes aquelles vegades l'oportunitat de ser el bon samarità per als seus germans i per als qui s'apropen al seu ministeri: netejar les seves ferides, alleujar-les amb paraules plenes d'esperança i fer-se càrrec de les despeses de la seva convalescència. La recepció freqüent dels sagraments és la força principal dels qui volen portar la

santedat a tots els racons del món i a tots els plecs de la vida. Quan el sacerdot centra la seva vida a facilitar l'accés als sagraments, pren consciència cada vegada, novament, de la primacia de la gràcia: de l'acció de Jesús mateix en el seu treball. «Ocultar-me i desaparèixer és el meu fort, que només Jesús es llueixi»;^[18] així resumia sant Josepmaria la seva labor sacerdotal.

En segon lloc, el sacerdot és ministre de la Paraula, i té com a «obligació principal anunciar a tothom l'Evangeli de Crist».^[19] En l'Opus Dei el sacerdot vivifica i encén els seus germans també amb la predicació, que té per objectiu facilitar, de diverses maneres, la trobada personal de cadascú amb Jesús.^[20] Amb gran claredat ho expressava sant Pau: «Quan prediquem, no ens anunciem a nosaltres mateixos: anunciem que Jesucrist és el Senyor» (2 Co 4, 5). Per moure el cor

de les persones, la predicació ha d'estar plena de vida, fer pensar, tocar el cor, donar esperança. En particular, l'*oració en veu alta* és una peculiaritat —sens dubte, no exclusiva— del ministeri sacerdotal en l'Opus Dei, adreçada a fomentar la relació personal de cadascú amb Déu. Per resar i per ajudar a resar, per mostrar els ponts que hi ha entre la fe i la vida, per arribar amb do de llengües a les necessitats i circumstàncies dels altres, el sacerdot necessita dedicar temps a l'estudi, de manera que pugui millorar tant l'estil com el fons de les seves paraules. Com que la comesa de la predicació és sempre i només sobrenatural, el sacerdot necessita un tracte assidu amb l'Esperit Sant, que acompanya íntimament els cors dels homes, i posa a les seves mans el fruit d'aquest ministeri de la Paraula.

En tercer lloc, el sacerdot és l'acompanyant de les ànimes. Com

assegurava sant Josepmaria, amb la direcció o l'acompanyament espiritual «es va començar i es va fer l'Obra; i amb aquesta labor principalment cal donar-li continuïtat».^[21] Aquesta tasca és, per tant, imprescindible per al seu desenvolupament, forma part de l'entranya del carisma, i correspon tant als laics com als sacerdots. El sacerdot acompanya molta gent, tota mena de persones, sense excloure ningú, però de manera especial té cura dels seus germans i germanes de l'Opus Dei. Es tracta d'una «labor bellíssima, sacrificada, sense brillantor, però molt grata a Déu i molt fecunda»,^[22] perquè té, a més, un gran efecte multiplicador. Protegint sempre la llibertat de cadascú, la seva funció «és obrir horitzons, ajudar a la formació del criteri, assenyalar els obstacles, indicar els mitjans adequats per vèncer-los, corregir les deformacions o desviacions de la marxa, animar

sempre: sense perdre mai el punt de mira sobrenatural, que és una afirmació optimista, perquè cada cristià pot dir que ho pot tot amb l'ajuda divina (cf. *Fl* 4, 13)». ^[23] El sacerdot, des de la seva comesa d'aconsellar en l'aspecte espiritual, intenta que totes les persones puguin trobar en ell la proximitat, la compassió i la tendresa de Jesús mateix, al qual representa. ^[24]

Finalment, la quarta tasca amb què el sacerdot ha d'aportar vida a l'Obra és la d'una dedicació entusiasta a la formació doctrinal, a la transmissió de la fe. En el nostre context cultural és imprescindible posar molta energia a aquest aspecte de la tasca sacerdotal. Cada vegada en més casos, es tracta d'un primer anunci que moltes vegades requereix, al seu torn, un replantejament personal de molts temes. «La doctrina és sempre la mateixa, però els camins perquè els homes l'assimilin i s'enamorin

són diferents».^[25] Aquesta missió, per tant, es fa a través de mitjans que s'acomoden a les necessitats de cada moment: meditacions, classes, conferències, seminaris, publicacions, intervenció en els mitjans de comunicació o a les xarxes socials, etc. El sacerdot necessita una formació intel·lectual de pes, que enriqueixi la seva vida espiritual i li permeti compartir amb els seus germans un coneixement profund de la fe. Aquesta formació no pretén transmetre només uns coneixements, sinó donar a cadascú i a cadascuna les eines necessàries perquè elaborin una síntesi personal de la seva fe i, així, siguin capaços d'il·luminar tothom i d'aprendre també de tothom.

Lògicament, no tots els sacerdots seran experts en cadascuna d'aquestes tasques, ni se sentiran atrets per totes aquestes amb la mateixa intensitat. A cada lloc

s'intenta, amb prudència, trobar les tasques que s'adaptin de la millor manera a cadascú, tenint també en compte les necessitats de l'Obra. Està clar que hi ha moltes més coses bones per fer, però aquests quatre treballs, distribuïts d'acord amb les característiques personals de cadascú, són el nucli del seu ministeri: en aquests el sacerdot numerari o agregat es fa sant i fa sants els seus germans. Aquesta és la seva manera concreta de *netejar els peus* als seus. «Cal que siguem com el canemàs, que no es veu —deia sant Josepmaria—, perquè els altres brillin amb el brodat de l'or i de les sedes fines de les seves virtuts, sabent-nos posar en un racó, a fi que els vostres germans llueixin amb el seu treball professional santificat, en el seu estat i al món».^[26] Tot això exigeix del sacerdot una forta consciència de la seva missió i una unió íntima amb Crist, en especial quan altres treballs poden semblar

potser més urgents, eficaços o atractius. Obstinar-se a fer aquesta tasca suposa una fidelitat renovada davant del 2 d'octubre, de la qual també forma part, com una altra faceta d'aquesta mateixa fidelitat, l'adaptació a les necessitats espirituals i culturals del moment.

Un estil propi fet de secularitat, unitat i llibertat

La identitat i la missió sacerdotal s'encarnen en la vida de cadascú amb tons i maneres pròpies, però donant lloc a una forma pastoral concreta. Sens dubte, «el fet que els sacerdots de la Prelatura visquin, com els altres, l'esperit de l'Obra, implica un cert estil sacerdotal».^[27] un estil amb trets que podem descobrir en el sacerdoci de sant Josepmaria, desentranyant tot el que hi ha en ell de perenne i d'universal. Tot i que només hi ha un únic sacerdot, Jesucrist, i és únic el

sacerdoci del qual participen tots els sacerdots de l'Església en tot temps, també és cert que a l'Església trobem diversos estils sacerdotals, d'acord amb la vocació i la missió peculiar de cadascú. A l'hora de delinear l'estil d'un sacerdot de l'Opus Dei, podem tornar de nou sobre la imatge de la catifa. Si ho pensem, de fet, hi ha molts tipus de catifes, i triar-ne una pot arribar a ser una tasca complicada, per l'enorme diversitat de teixits i de materials diversos amb què estan confeccionades, per les mides i les formes diferents, etc. Quina mena de *catifa* és el sacerdot numerari o agregat?

En aquest cas, l'estil està marcat per diversos factors: la vida de família, en la qual participen activament; la dedicació als seus germans, a les seves germanes i a les tasques apostòliques de l'Opus Dei; l'espiritualitat concreta que amara el seu tracte amb Déu i amb les altres

persones, i altres aspectes de la seva missió que donen un segell peculiar al seu sacerdoci. Aquest segell no s'ha d'entendre com un motlle, com un principi d'uniformitat, perquè cadascú conserva el seu caràcter i la seva personalitat. Es tracta, més aviat, d'un estil que brolla amb senzillesa del carisma que es fa vida i que, per això mateix, serveix aquest carisma.

Amb tot, potser la nota prioritària d'aquest estil propi sigui la secularitat que els sacerdots han viscut abans de la seva ordenació, i que no perden pel seu sacerdoci. Aquesta secularitat comporta una manera de pensar i de comprendre la realitat, que sant Josepmaria denominava *mentalitat laical*. Es tracta d'un tret fonamental del ministeri sacerdotal de numeraris i agregats, entre altres motius, perquè les activitats apostòliques a les quals estan cridats a servir són seculars:

dirigides per laics i orientades a aquests. El sacerdot numerari o agregat està al servei dels qui dirigeixen aquestes tasques; és un suport per a ells i elles, sense pretendre ocupar un espai de govern que no és propi d'aquesta mentalitat laical. Precisament pel seu amor al sacerdoci i per aquesta secularitat tan característica, sant Josepmaria aconsellava als sacerdots que no es fiquessin «mai en les coses temporals. Són els laics, cadascú segons la seva consciència, els que s'ocupen de les coses de la terra».^[28]

D'aquesta manera, els sacerdots poden prevenir millor el risc del clericalisme i fomentar la llibertat personal dels laics.

L'estil propi del sacerdot numerari o agregat també està fortament marcat per la missió de ser *instrument d'unitat* al lloc on viu, especialment als centres de l'Obra i en algunes instàncies del seu govern. El cor del

sacerdot aprèn de Jesús a servir amb gust totes les persones, a vetllar perquè s'apropin al Senyor sense que s'aferrin a aquell que és només el seu instrument i a vetllar «amb totes les seves forces perquè no es formin mai grups o capelletes»^[29] al seu voltant. Els sacerdots no fan una labor personalista: són conscients que estan fent la labor de Crist al món, a través de l'Opus Dei. Les ànimes estan a les seves mans, però no són seves: són de Déu.

Alhora, atès que el seu cor és gran, a la mida del de Crist, sant Josepmaria escrivia que cada sacerdot fill seu «no es pot conformar a complir els encàrrecs apostòlics que li hagin fet. Ha de tenir iniciativa (...)».^[30] Això regeix encara amb més motiu en llocs amb pocs cristians o on les activitats de l'Opus Dei requereixen una dedicació de temps menys absorbent. «No és la nostra manera de fer estar de braços plegats,

esperant que les ànimes arribin»,^[31] perquè tampoc no va ser la manera de fer de Jesús: a l'evangelí veiem com el Senyor surt a buscar les ànimes. No espera que el vagin a veure; va on hi ha la gent: a les places dels llogarrets, a la vora del llac, al Temple.

En actuar «amb iniciativa per tenir una feina sacerdotal abundant»,^[32] el sacerdot numerari o agregat té en compte, com és lògic, que la seva primera preocupació està lligada a impulsar la vida interior i l'apostolat de tots els membres de l'Obra. Per aconseguir això últim, a més d'estar sempre al servei de la Prelatura de l'Opus Dei, obeint el prelat i els seus vicaris com tot sacerdot al seu ordinari, té el suport i el consell dels directors respecte a aquestes activitats. D'altra banda, «en la mesura del que sigui possible, també col·laboren en activitats de les diòcesis». ^[33] És una cosa natural,

perquè el sacerdot de l'Opus Dei se sap secular, igual que els seus germans diocesans, tant per mentalitat com per formació. Per això, l'uniran llaços d'amistat amb altres sacerdots i hi col·laborarà, sempre que les seves labors li ho permetin, s'oferirà per confessar o per ajudar en les diverses activitats que es desenvolupin a les parròquies. En definitiva, és gran la transcendència apostòlica del sacerdot que és al lloc al qual ha estat cridat i que, alhora, no té por de llançar-se a nous reptes apostòlics i complicar-se la vida per amor al Senyor.

* * *

«Moltes coses grans depenen del sacerdot: tenim Déu, portem Déu, donem Déu».^[34] Aquesta és la missió gegant que el Senyor va confiar aquella nit al Cenacle als primers sacerdots de la seva Església.

Tanmateix, abans de fer-ho va voler gravar als seus cors l'única actitud que fa possible el servei sacerdotal: acotar-se, agenollar-se, com l'últim, a netejar els peus dels altres. Aquesta és l'escola principal per viure un sacerdocí sant, cridat a vivificar l'Església des del carisma que Déu ha volgut per a l'Opus Dei. En aquesta missió cap sacerdot està sol, perquè Maria, «mare dels sacerdots»,^[35] els escolta quan la busquen, necessitats del seu auxili.

*José Manuel Antuña, Andrés
Cárdenas, Gerard Jiménez*

^[1] En aquest article s'aprofundeix en la vocació dels numeraris i agregats que són ordenats sacerdots. No és el cas d'aquells altres sacerdots, també amb el carisma del 2 d'octubre, que, tanmateix, estan incardinats en una

església particular i es mantenen sempre al servei d'aquesta.

[2] Cf. J. L. González – J. Aurell, «Josemaría Escrivá en los años treinta: los sacerdotes amigos», *Studia et Documenta*, vol. 3, 2009, p. 41-106.

[3] Es tracta de les cartes número 10, 25 i 26, de data 2.II.1945, 28.III.1955 i 8.VIII.1956, respectivament, i finalment enviades el 1966, el 1964 i el 1966, per aquest mateix ordre.

[4] Sant Josepmaria, «Sacerdot per a l'eternitat», a: *Estimar l'Església*, núm. 35.

[5] P. Berglar, *Opus Dei. Vida y obra del fundador Josemaría Escrivá de Balaguer*, Rialp, Madrid, 1987, p. 216.

[6] Sant Josepmaria, *Carta 10*, núm. 17.

[7] — Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, núm. 127. Cf. A. Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, vol. 1, Rialp, Madrid, 1997, p. 117.

[8] — Sant Josepmaria, *Carta 26*, núm. 1. Uns anys després, el Concili Vaticà II subratllaria aquesta comprensió del sacerdoci: per l'ordenació i per la missió que han rebut «els preveres són promoguts per servir Crist, Mestre, Sacerdot i Rei, del ministeri dels quals participen» (Decr. *Presbyterorum Ordinis*, núm. 1).

[9] — P. Casciaro, *Soñad y os quedaréis cortos*, Rialp, 4a edició, Madrid, 1994, p. 69.

[10] — Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 21.

[11] — Cf. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 21.

[12] — Sant Josepmaria, *Carta 26*, núm. 7.

[13] Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 20. Cf. Codi de Dret Canònic, c. 295 *in fine*.

[14] Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 20.

[15] Sant Joan Pau II, Enc. *Ecclesia de Eucharistia*, núm. 1.

[16] Sant Josepmaria, *Carta* 26, núm. 30.

[17] Sant Josepmaria, *A solas con Dios*, núm. 259.

[18] Sant Josepmaria, Carta 28.I.1975, citat a: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, vol. 2, Rialp, Madrid 2011, p. 301.

[19] Cf. Concili Vaticà II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, núm. 4.

[20] La predicació pot adoptar formes diferents: una classe doctrinal, una conversa, una homilia, una

meditació, etc. Són gèneres diferents, amb finalitats diferents, que comporten enfocaments i mètodes diferents. D'altra banda, també els laics glossen la Paraula de Déu en la vida de l'Opus Dei, però en situacions en què no és requerit el ministeri sacerdotal, com en el cercle breu, el comentari l'Evangelí, les xerrades de formació, etc.

^[21] Sant Josepmaria, *Carta* 26, núm. 35.

^[22] *Ibídem*, núm. 35.

^[23] *Ibídem*, núm. 37.

^[24] Cf. Francesc, Discurs en un simposi sobre el sacerdoci, 17.II. 2022.

^[25] Sant Josepmaria, *Cartes* 26, núm. 38.

^[26] *Ibídem*, núm. 8.

[27] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 20.

[28] Sant Josepmaria, *Carta* 26, núm. 51.

[29] Sant Josepmaria, *Carta* 10, núm. 32.

[30] Sant Josepmaria, *Carta* 26, núm. 35.

[31] *Ibídem.*

[32] Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 21.

[33] *Ibídem.*

[34] Sant Josepmaria, *Carta* 26, núm. 17.

[35] Francesc, Homilia, 29.III.2018.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/sacerdots-
numeraris-o-agregats-perque-els-altres-
es-llueixin/](https://opusdei.org/ca-ad/article/sacerdots-numeraris-o-agregats-perque-els-altres-es-llueixin/) (22/03/2026)